

društvo 69, prihodkov bilo je v minulem letu 2624 gld. 2 kr., stroškov pa 2489 gold. 49 kr. — V odbor volili so se gg. prošt dr. Jarc, J. Čenčič, F. Govekar, M. Močnik, A. Praprotnik, F. Praprotnik, F. Funtek in Iv. Tomšič. — V četrtek pa je zboroval občni zbor „slovenskega učiteljskega društva“ pod predsedstvom vodja in starosta slovenskih učiteljev gosp. A. Praprotnika, ki je v svojem nagovoru naglašal namen društva: „v prvi vrsti duševno podpirati slovensko ljudsko šolstvo ter med učiteljstvom širiti toliko potrebno bratovsko vzajemnost, zavednost in značajnost.“ Samo te besede zadosti značijo blagi namen društva, katero naj bi bilo zavetje vsem slovenskim učiteljem!

— Vinska letina v Vipavi je letos, kakor čujemo, bogata, in vino je izredno sladko. Prodaja se mošt po 10—12 gold. hektoliter. V Ljubljani se toči liter po 48 krajc.

— Vreme postalo je jesensko, dežuje skoraj vsaki dan.

— Stritarjevih zbranih spisov prišel je na svetlo in do danes nam v roke snopič 16.

— Razglasilo. Na podstavi deželnega zakona z dné 18. februarja 1885 (dež. zak. št. 13) se s tem splošno naznanja, da morajo posestniki žrebcev, kateri hočejo v prihodnji spuščalni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, zglasiti te svoje žrebce najpozneje do

1. decembra t. l.

pri političnem okrajnem oblastvu, v čigar okoliši se nahaja stajališče žrebčevo.

Zglasilo se more izvršiti pismeno ali ustno, ob enem pa je naznaniti imé in priimek, potem stanovišče žrebčevega posestnika, kakor tudi plemo, starost, barvo in stajališče žrebčevo. Za žrebce sploh pod 4 leti in za nôriške žrebce pod 3 leti se ne dajejo dopustila za spuščanje.

Kje in kdaj bode izborna komisija zglašene žrebce pregledavala in za nje dajala dopustila, dá se ob svojem času na znanje.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani dné 2. oktobra 1887.

C. kr. deželni predsednik:

Winkler l. r.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Včeraj pričel se je zopet državni zbor in navzoča je bila v očigled političnemu položaju odločilna večina vseh strank. — Vstopili so sledeči novoizvoljeni poslanci: profesor Blažek (praško staro mesto), Mladočeh; duhovnik Bulič, selske občine senjske v Dalmaciji mesto umrlega kanonika Pavlinoviča; vitez Cienski (gališko veliko posestvo stanislajskega kroga); dr. Kraus (mestni okraj Krumau na Českem); grof Leop. Lažansky (mestna skupina Pizek na Českem), izvoljen pod pokroviteljstvom mladočeskim; Avgust Levakovski (selske občine Jaslo v Galiciji);

Mujszek (veliko posestvo gališkega kroga Zalkiv); grof Wolkenstein (veliko posestvo na Českem), in Niemczynowski (trgovinska zbornica Lvovska).

O delovanji sedanjega državnega zbora čuje se, da za sedaj še ni odločeno, bo li trajalo do 26. t. m., toraj vsega skupaj 14 dni, ali pa se nadaljuje tudi med delegacijami. O tvarini, katera ima priti v obravnavo, se čuje, da bode sledeča: na dnevnem redu prve seje nahajajoča se postava gledé poštnih hranilnic, — dalje privolitev začasnega pobiranja dose-danjih davkov (budgetni provizorij), — prena-redba civilnega postopnika, — predlog o osnovi državnega zdravstvenega urada, — predlogi o zadevah Warrants-ov in krošnjaštva, — in konečno preustrojenje davka od žganja in sladkorja. — Izmed klubov državnega zbora zboroval je prvi česki klub v ponedeljek večer ter je sklenil, takoj v prvi seji izročiti interpelacijo zoper naučnega ministra Gautscha, takoj očividno zato, da bi kluba ne spravil v zadrego enak od strani Mladočehov tudi gotovo prihajajoč korak. — Razun tega imelo je posvetovanje isti večer predsedništvo avstrijsko-nemškega kluba, čegar vodje Sturm in Chlumecky sta imela malo ur prej v Sternbergu na Moravskem pomenljiva politična govora, v katerih sta naglašala, da nemška stranka in sedanja manjšina najbolje varuje svoje narodne interese, ako zmirno postopa, po tej poti, in pa, ako si med obstoječimi strankami, izrekoma med velikimi posestniki, med centralisti sploh, med nemškimi konservativci in Galicijani in Lahy pridobi zaveznikov, more visoko držeti enoto države, zopet priti do vlade in večine.

Da Chlumecky sam tega ne pričakuje takoj, značil je v tem, da je svoje besede sam imenoval sanje o prihodnosti. — Z Lvova piše „Polit. Corr.“ očividno v namen, da bi naučnega ministra Gautscha umila, da niti njegova dela niti besede njegove pri potovanji skozi Galicijo niso dale povoda, podtikati mu pristranske namene (namreč pridobiti si podporo galiških poslancev).

Ob enem pa se daje gališkemu šolstvu najboljše spričevalo kot uspeh nadzorovalnega potovanja naučnega ministra. — Kot znamenje razmer med levičarji in gališkimi politiki omeniti je, da se je priredil poslancu Chlumecky-u na čast, ki je obiskal krakovsko razstavo, velik banket.

Prva seja državnega zbora pričela se je včeraj ob 11. uri, toda točka dnevnega reda prišla je v obravnavo še le ob pol 1. uri.

Predsednik dr. Smolka poročal je, da je cesarju povodom njegovega rojstnega dneva in godu v imenu zbornice čestital, za kar mu je naloga, zbornici izreči Najvišo zahvalo.

Dalje se spominja s častnimi besedami od zadnjega zasedanja umrlih poslancev: grofa H. Clama, Ofnerja, Zawadzega in Zwonkovskega.

Iz drugih vzrokov še postalo je potrebnih vsega skupaj 13 dopolnilnih volitev. V zbornici navzoči bili

so vsi dosedaj izvoljeni poslanci, in so vsak v svojem jeziku storili obljubo.

Dalje naznanja predsednik v tem času potrjene sklepe in postave, sklenjene v zbornici.

Dalje naznanja: da so delegacije sklicane na 27. dan t. m., dalje druge od vlade došle predloge, zadevajoče volilne okraje, dva pa od poljedelskega ministerstva.

Dopusti privolili so se: Knotzu za 5 dni, Hlavku in Russu za 8 dni, baronu Bees-u za 7 tednov, grofu Waldeku za 10 dni, Schönererju za 5 tednov in Dobřenskemu za 10 dni. Bolehna oglašila sta se grof Fürstenberg in baron Gödel. — Po pretičanih vloženih peticijah prebere se najprej interpelacija dr. Riegerja do c. kr. vlade glede razpuščenih 5 srednjih šol v ozemlju českega naroda in po obširnem vtemeljevanji, skozi in skozi odločno, deloma ostri obsodbi naredbe naučnega ministra vpraša, kako se more opravičiti ta naredba in ali se hoče vlada ozirati na primerno podporo českega šolstva. — Razun te interpelacije prečitale so se še one poslancev: Richter, Pollak, in pa 2 v zadevah slovenskega uradovanja v področji pravosodnega ministerstva prvo izročil je Foregger, drugo Maag in Sturm. Konečno prečita se še predlog Pernerstofer-jev v zadevah dunajske bolnice.

Pri razpravi dnevnega reda oglašili so se k postavi o poštnih hranilnicah govorniki: zoper: Neuwirt in Somaruga, za: Vošnjak, Menger in Türk.

Zanimivo je bilo za sodbo o položaju, da je takoj Neuwirt ocenjal glas Riegerjeve interpelacije in z nje sklepal, da levica nikakoršne nade nima priti do vladanja. Rekel je med razpravo o tej razpravi, zakrpal se bode zopet olimp sedaj precej poškodovan in večina bode lepo še dalje vladala.

Bolgarska. — Minulo nedeljo vršile so se volitve v Sobranje in kolikor do sedaj znano izvoljenih je 250 privržencev vladnih, različnih nasprotnikov vladnih pa približno 40, med katerimi pa baje ni nobeden vodijev. Vladna poročila trdijo, da so bili nasprotniki izvoljeni samo s pomočjo denarja vnanje oblasti. Enako trdijo poročila, da so se volitve vršile sploh v dobrem redu. V izhodni Rumeliji vdeležili so se volitev tudi Grki in Mohamedanci. — V Sofiji zaprlo se je pred volitvijo nekaj oseb znanih kot „pretepovalcev“, ker je vlada hotla zabraniti sramotne prizore. — V Plevni pouzročil in vodil je pretep, po istem viru dr. Drumev. Več oseb bilo je vbitih in ranjenih (Drumov vdeležil se je tudi vpora v Ruščuku.)

V Kutlovi vbitih je bilo približno deset oseb, med njimi prefektov namestnik, tudi v Rahovici bilo je nekaj mrtvih in ranjenih. V Gabrovi in Atos-u kazala so se nasprotja med volilci, pa pretepali se niso. V Lovči, Radoslavovem rojstnem kraju, napadlo je krog 150 njegovih pristašev volilno komisijo in je razdejalo posodo, v kateri so se nabirali volilni listi in se je tako volitev storila neveljavna.

V Haskiči (izhodni Rumeliji) se ni moglo voliti, ker ni bilo mogoče volilcem priti do sklepa pri volitvi volilne komisije. — Ali je s tem število volitev, pri katerih so se nahajali neredi in zapreke, popolno, se danes še ne more presoditi. Videti pa je, da so bile volitve zelo podobne onim v sosedni nam Ogerski.

Francoska. — Načelnik vojnega glavnega vodstva, general stabs-chef, general Caffarel napravil je francoski vojni in vladi veliko zadrego, knezu Bismarku pa veliko veselje z kupčijo, katero je delal v družbi mnogo odličnih oseb s posredovanjem pridobitve redov za denar. Vsak dan nahajajo se nove osebe deležnikov, ki se devajo v zapor in njihove imena brzojavljajo se radostno po širokem svetu. — Tudi sicer je Francoska prišla glede Maroke v neke klešče. Čulo se je pred tednom, da sultan Marokanski umira in da ima francoska vse pripravljeno prilastiti si pokroviteljstvo čez Maroko. — Med tem pa se je zdravje sultanovo zboljšalo in Bismark je po inicijativi španske vlade baje v roke vzel in si večino vevlasti zagotovil, da se nasledništvo prestola Marokanskega reši v Evropejski konferenci. — S tem je Francoska zopet osamljena.

Nemška. — Glasilo nemškega plemstva „Kreutz-Zeitung“ pritožuje se zoper protinemške izjave ruske carske rodbine in tej žuga, da bi njo, v kateri od časov Elizabete sem teče čista nemška kri, znali ruski nihilisti prvo staviti na listo onih Nemcev, ki se imajo zgati z Ruske.

Razun kneza Bismarka vrnil so se vsi nemški ministri nazaj v Berolin.

Na Danskem se utegnejo v kratkem stvari za ministerstvo ugodno zasukati. Večinu opozicije je spoznala, da z vsem upiranjem nič ne doseže in se hoče zategadel bolj približati vladi. Vlada bi potem dobila večino v zbornici. Radikalci bi pa v zbornici ne mogli več delati vladi sitnosti. Tako bi bilo ministerstvo doseglo svoj namen, da bode absolutno vladalo pod ustavno firmo.

Žitna cena

v Ljubljani 5. oktobra 1887.

Hektoliter: pšenice domače 5 gold. 85 kr. — banaške 6 gold. 63 kr. — turšice 4 gold. 39 kr. — soršice 5 gold. 85 kr. — rži 4 gold. 55 kr. — ječmena 3 gold. 25 kr. — prosa 4 gold. 39 kr. — ajde 4 gold. 22 kr. — ovsa 2 gold. 44 kr. — Krompir 2 gold. 32 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 10. oktobra.

Hektoliter: Pšenica 5 gold. 85 kr. — Rž 5 gold. 20 kr. — Oves 2 gold. 44 kr. — Turšica 4 gold. 54 kr. — Ječmen 4 gold. 22 kr. — Ajda 4 gold. 55 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilogr. 56 kr.